

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag
de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Datum 31 januari 2025
Betreft Geannoteerde agenda bijeenkomst NAVO ministers van
Defensie op 13 februari 2025

Ministerie van Defensie
Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Onze referentie
D2024-001261

Bijlage 1: Overzicht
Oefeningen Noordzee

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en
onderwerp vermelden.*

Geachte voorzitter,

Hierbij stuur ik u de geannoteerde agenda voor de bijeenkomst van de NAVO-ministers van Defensie (DMM) op 13 februari te Brussel.

De SG NAVO heeft aangekondigd twee werksessies bijeen te roepen. Bondgenoten spreken elkaar in de besloten eerste sessie over het verstevigen van de bondgenootschappelijke afschrikking en verdediging, het opschalen van de defensie-industrie en NAVO missies en operaties. Tevens wordt er vooruit gekeken naar de NAVO-top in Den Haag, en spreken de bondgenoten over de belangrijkste besluiten die daar voorliggen. Daarna zal in de *NATO-Ukraine Council* (NUC) gesproken worden met de Oekraïense minister van Defensie over de voortgang van de operationalisering van *NATO Security Assistance and Training for Ukraine* (NSATU) en het verder bestendigen van de veiligheidssteun voor de lange termijn.

Afschrikking en verdediging

Bondgenoten blijven in gesprek over de genomen en te nemen stappen om de afschrikking en verdediging van de NAVO te versterken. SACEUR zal een update geven over de invulling van de militaire verdedigingsplannen. De NAVO moet in staat zijn het verdragsgebied te verdedigen in het geval van een grootschalig militair conflict. SACEUR zal wijzen op de noodzaak de bestaande hoge risico's bij uitvoering van de plannen te verlagen door middel van het vergroten en verbeteren van onze militaire capaciteiten. De urgentie om de capaciteiten te versterken, zal er naar alle waarschijnlijkheid toe leiden dat de concept NAVO-capaciteitsdoelstellingen waarover ik uw Kamer eerder over heb geïnformeerd¹ al in juni door ministers van Defensie vastgesteld zullen worden, in plaats van het eerder gecommuniceerde oktober.

De uitdagingen voor de Europese veiligheid zijn groot. Europese bondgenoten moeten meer verantwoordelijkheid nemen voor de veiligheid van ons continent, onder andere door het leveren van de benodigde capaciteiten, zoals in NAVO-verband vastgesteld. Deze capaciteiten opbouwen en in gereedheid brengen vraagt naast tijd en volharding ook significante financiering. Op deze ministeriële bijeenkomst zal naar verwachting ook vooruit gekeken worden naar de NAVO-top in Den Haag, waar bondgenoten zullen evalueren of de huidige *Defence Investment Pledge* volstaat voor de huidige veiligheidssituatie. SG NAVO heeft met zijn speech van 13 december het startschot gegeven: "to prevent war, NATO must spend more." Bondgenoten zijn het er over eens dat 2% de absolute ondergrens is. Dit kabinet zet met de aanvullende investeringen uit het Regeerprogramma en de ontwerp-begroting 2025 en het wettelijk verankeren van de 2% BBP als ondergrens een stap om te kunnen voldoen aan de capaciteitsdoelstellingen van de NAVO. Ik zal erop blijven aandringen dat iedere bondgenoot een eerlijke en duurzame bijdrage aan onze collectieve veiligheid levert.

¹ Kamerstuk 28 676, nr. 472 van 8 november 2024.

Het blijft nodig om te investeren in Defensie. Een investering in Defensie is een investering in Nederland: in onze veiligheid, maar bijvoorbeeld ook onze industrie. Zoals eerder aangekondigd analyseert Defensie momenteel wat de aanvullende NAVO-capaciteitsdoelstellingen financieel zouden kunnen betekenen.

Defensie-industrie

Om de aanvullende investeringen in defensie efficiënt en op korte termijn te kunnen besteden, is het zaak dat bondgenoten de defensie-industrie versterken. Tijdens de top in Vilnius in 2023 namen bondgenoten het NAVO *Defence Production Action Plan* (DPAP) aan, gericht op het versterken van de defensie-industrie van bondgenoten, onder andere door het stimuleren van meer vraagbundeling en gezamenlijke aanschaf. Tijdens de DMM zal gesproken worden over een herziene versie van het DPAP, die tijdens de NAVO-top in Den Haag gepresenteerd zal worden. De herziening van dit plan ziet toe op het verder concretiseren van de doelen die in het DPAP werden uitgelicht. Ik steun de initiatieven die binnen de NAVO worden genomen om de defensie-industrie te versterken van harte. Nederland maakt bijvoorbeeld regelmatig gebruik van raamcontracten en vraagbundeling met andere bondgenoten via het *NATO Support and Procurement Agency* (NSPA). Om het belang te onderstrepen van het versterken van de defensie-industrie organiseert Nederland tijdens de NAVO-top in Den Haag ook een *side-event* over defensie-industrie, waarover ik u verderop in deze brief nader informeer.

Oekraïne

Nederland blijft Oekraïne onverminderd politiek, militair, financieel en moreel actief steunen, zolang als dat nodig is. 2025 is een cruciaal jaar voor Oekraïne en Europa. De omstandigheden aan het front blijven uitdagend. Ook blijft Rusland continu de energie-infrastructuur, woonwijken en industrie aanvallen. Nederland blijft zich in NAVO-verband actief inzetten voor de versterking van de Oekraïense krijgsmacht en het intensiveren van de militaire steun aan Oekraïne. Deze steun is essentieel om Oekraïne in staat te stellen zichzelf blijvend te kunnen verdedigen tegen de Russische agressie en op termijn een moderne en effectieve krijgsmacht op te bouwen. Daarbij is het van belang dat naast de huidige bilaterale steun ook wordt geïnvesteerd om de interoperabiliteit van de Oekraïense krijgsmacht met de NAVO te vergroten, ter voorbereiding op toekomstig NAVO-lidmaatschap. Deze inzet past binnen het bredere kabinetsbeleid om Oekraïne niet alleen op de korte maar ook op de lange termijn te ondersteunen.

Ministers komen ook bijeen in de *NATO-Ukraine Council* (NUC). De Oekraïense minister van Defensie zal de stand van zaken van de oorlog toelichten. Bondgenoten zullen met hem de voortgang van de operationalisering van NSATU en de bestendiging van de steun aan Oekraïne bespreken. NSATU coördineert de vraag en aanbod betreffende militaire steun aan Oekraïne. Nederland levert in 2025 een financiële bijdrage van €1,4 miljoen aan NSATU. Momenteel draagt Nederland ook 9 stafofficieren bij. Daarnaast zal worden gesproken over de *Washington Pledge* om Oekraïne blijvend te steunen.

Missies en operaties

Tijdens de DMM zal ook gesproken worden over missies en operaties, met name de NAVO-missie in Irak (NMI). Nederland levert een aanzienlijke bijdrage aan NMI. De context waarin deze missie wordt uitgevoerd was en is, met de val van het regime van Assad, complex te noemen. Zoals eerder gecommuniceerd via de aanvullende artikel 100-brief (Kamerstuk 27 925, nr. 980) is de Amerikaans geleide *Operation Inherent Resolve* (OIR) in transitie. NMI is voor verschillende factoren zoals logistiek en beveiliging afhankelijk van de Amerikaanse geleide operatie. Om deze reden heeft de Nederlandse commandant van NMI de verzelfstandiging van de missie bestempeld als prioriteit. De ontwikkelingen in Syrië hebben mogelijk invloed op de transitie van OIR en daarmee mogelijk op de verzelfstandiging van NMI. Ik zal onderstrepen dat nauwe afstemming en coördinatie tussen de taakgroep OIR en NMI ook in deze fase van belang blijft.

Daarnaast maak ik van de gelegenheid gebruik u te informeren over het besluit om twee trainingen van in totaal drie weken aan te bieden aan de *General Administration of Borders and Crossings* (GABC) van de Palestijnse Autoriteiten (PA), via de *European Union Border Assistance Mission to Rafah Crossing Point* (EUBAM Rafah). Deze korte trainingen zijn voorzien voor de periode van 21 februari tot en met 28 februari, en 12 april tot en met 24 april 2025, en zullen plaatsvinden in Jericho, op de Westelijke Jordaanoever. De trainingen worden verzorgd door het Expertisecentrum Identiteitsfraude en Documenten (ECID) van de Koninklijke Marechaussee en richten zich op *biometric passport and document identity*. Door middel van deze trainingen voorziet Nederland in een directe behoefte van de PA en draagt het bij aan het versterken van de capaciteiten van de PA op het gebied van grensmanagement. EUBAM Rafah is op uitnodiging van zowel de Palestijnse Autoriteiten als de Israëlische regering opgericht. Deze trainingen zijn in overeenstemming met het mandaat van de missie, dat in juni 2024 met instemming van beide partijen met een jaar is verlengd, en worden gefinancierd vanuit het Budget Internationale Veiligheid.

Ook heb ik uw Kamer op 22 oktober een overzicht van de NAVO inzet en oefeningen in de Noordzee toegezegd. Deze vindt u als bijlage bij deze brief. Hieronder valt ook de nieuwe activiteit *Baltic Sentry*, waar momenteel SNMG1 onder leiding van de Zr. Ms. Tromp aan deelneemt.

NAVO-top

Tot slot wil ik uw Kamer graag informeren over de voortgang van het programma rondom de NAVO-top in Den Haag. Nederland organiseert in aanloop naar en rondom de NAVO-top een aantal inhoudelijke en publieksevenementen, onder andere over weerbaarheid en de defensie-industrie. Het kabinet wil de samenleving en het bedrijfsleven betrekken bij het thema veiligheid en de NAVO-top. Als side event bij de top organiseert Nederland het *NATO Summit Defence Industry Forum*. Bondgenoten en partnerlanden komen samen met industrieleiders om de voortgang, volgende stappen en toekomstige kansen te bespreken die de trans-Atlantische, meerjarige samenwerking in de defensie-industrie versterken.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN DEFENSIE

Ruben Brekelmans

Bijlage 1: Overzicht NAVO-inzet en oefeningen op de Noordzee

NAVO-inzet

In 2025 neemt Nederland deel aan twee van de vier permanente NAVO-vlootverbanden; de *Standing NATO Maritime Group 1* (SNMG1) en de *Standing NATO Mine Countermeasures Group 1* (SNMCMG1).

SNMG1

SNMG1 is een vlootverband voor afschrikking en het bewaken en handhaven van de veiligheid op zee, binnen het NAVO-verdragsgebied. Dit gebeurt onder meer via patrouilles, deelname aan operaties en deelname aan oefeningen. SNMG1 opereert vooral in de Noordzee, Oostzee en Atlantische Oceaan. Op 9 januari 2025 heeft Nederland het commando over SNMG1 van Denemarken overgenomen en zal dit tot begin 2026 houden.

Nederland levert in 2025 meerdere marineschepen en internationale stafleden die de Nederlandse commandant ondersteunen. Zr.Ms Tromp is vanaf begin januari het vlaggenschip van SNMG1. Zr.Ms. Tromp wordt in mei afgelost door Zr.Ms. De Ruyter en later in het jaar zullen respectievelijk Zr.Ms. Johan de Witt en Zr.Ms. Van Amstel die rol overnemen. De samenstelling van het vlootverband wisselt regelmatig met schepen uit de verschillende NAVO-landen.

SNMCMG1

SNMCMG1 is een vlootverband bestaande uit mijnenbestrijdingsvaartuigen. Een van de hoofdtaken is het bewaken en veilig houden van scheepvaartroutes door het ruimen van explosieven, binnen het NAVO-verdragsgebied. Dat gebeurt in de Noordzee, Oostzee en op de Atlantische Oceaan. Zr.Ms Luymes is vanaf begin januari voor vier maanden het vlaggenschip van SNMCMG1. Zr.Ms Luymes wordt in april afgelost door Zr.Ms. Snellius, dat de rol van vlaggenschip zal vervullen tot begin juli.

Naast de vlaggenschepen levert Nederland in het voorjaar en het najaar ook een mijnenjager aan SNMCMG1. De aansturing van de groep schepen wordt gedaan door een internationale staf, op dit moment onder leiding van een Belgische commandant. Naast het ruimen van explosieven toont de vloot bovendien militaire aanwezigheid, hetgeen moet leiden tot afschrikking. Verder wordt er binnen het scheepsverband veelvuldig samen getraind en deelgenomen aan oefeningen om de gereedheid op peil te houden.

Baltic Sentry

De NAVO heeft een nieuwe *enhanced Vigilance Activity* (eVA) opgestart ter beveiliging van de vitale infrastructuur in de Oostzee. De operatie heeft de naam "Baltic Sentry" gekregen. SNMG1 en SNMCMG1 voeren deze operatie uit tot tenminste medio februari. Aan deze operatie doen ook schepen, vliegtuigen van Baltische partnerlanden mee. Met Baltic Sentry wil de NAVO een beter beeld krijgen van wat zich op en onder water afspeelt in de regio en potentiële kwaadwillenden afschrikken. De maritieme operatie wordt gecoördineerd van het *Allied Maritime Command* (MARCOM) en zal 'voor een onbepaalde tijd doorgaan.'

Operaties en Oefeningen Noordzee

Voor 2025 staan de volgende operaties en oefeningen gepland:

- Tijdens de NAVO-top in Den Haag zal een Nederlands vlootverband, bestaande uit een amfibisch meerdere fregatten, een patrouilleschip en mijnenbestrijdingsvaartuigen patrouilleren in Noordzee voor de Nederlandse kust. Dit vlootverband wordt op zee werk samen met de Nederlandse Kustwacht en de Maritieme Politie onder interdepartementale aansturing van het *Joint Interagency Task Force North Sea* hoofdkwartier (JIATF-NS HQ) in Den Helder.

- Voor de begeleiding van de passage van niet NAVO-eenheden door de Nederlandse Exclusieve Economische Zone (EEZ) in de Noordzee worden regelmatig Nederlandse marineschepen (schepen van de wacht), NH-90 maritieme gevechtshelikopters en Nederlandse Kustwachteenheden ingezet. Deze begeleiding vindt plaats in afstemming met bondgenoten. Door deze schepen te escorteren ontmoedigt Defensie de mogelijke ontplooiing van heimelijke kwaadwillende activiteiten. Afgelopen jaar werden op deze manier twintig Russische schepen door de Nederlandse Noordzee begeleid.
- *Beneficial Cooperation*: Voor het ruimen van explosieven in de Noordzee of onderzoeken van de zeebodem worden regelmatig Nederlandse mijnenbestrijdingseenheden en hydrografische vaartuigen ingezet. Hiermee draagt de Marine bij aan de brede veiligheid van de zeebodem.
- *Ramstein Flag/Frisian Flag*: door Nederland georganiseerde grote internationale luchtverdedigingsoefening boven Nederland en de Noordzee. SNMG1 zal deelnemen aan *Ramstein Flag/Frisian Flag* en opereren voor de Nederlandse kust.
- *Port Defender*: oefening om veiligheid in en nabij het maritieme domein te borgen en versterken. Focus op interdepartementale samenwerking bij grootschalige en/of complexe dreigingen in en rond havengebieden inclusief samenwerking met partners buiten defensie.
- *Sandy Coast 25*: internationale mijnenbestrijdings- en havenbeveiligingsoefening in samenwerking met andere overheidsorganisaties en civiele partners.